

To år på to hjul og to bein

Det er to år siden Line Tvette (49) fra Venabygd la ut på sin lange sykkeltur med India som mål.

Av Jan Sæteri

Den 23. september 2006 trakk hun i vei, forbi Muen på Venabygdsfjellet, via Østerdalen, Sverige, Polen, Ungarn, Slovakia, Romania, Bulgaria, Tyrkia, Iran, Pakistan og til India. Etter at hun kom til India, har hun vært på flere reiser i nabolandene. Nå er hun tilbake i Kerala, på sørvestspissen av India. Her har hun leid seg et halvt hus med dusj og WC. Hun bor selv i det ene og leier ut de andre til turister. Mange kommer fra Europa og legger turen innom området her når de er på rundreise i India.

Hun har fått prøvd ut noen grenser i disse to årene, og lært mye om seg selv. Blant annet hvordan hun reagerer i uvante og litt pressede situasjoner, forteller hun på telefonen fra Kerala.

Likevel innrømmer hun nå i ettertid at hun kanskje var mer spent på dette med å sykle alene, enn det hun ville vedkjenne seg da hun startet.

- Det var ikke fritt for at jeg var litt redd av og til, men jeg har oppdaget at jo mer utfordrende en situasjon er, jo mer pågangsmot får jeg, sier hun.

Mange ville vel tro at å sykle som enslig, vestlig kvinne gjennom Iran, ikke ville være lett. Hun ble også advart mot planene av den norske ambassaden. Det gikk imidlertid veldig greit.

- Jeg kom over grensen fra Tyrkia, der veiene tildels var ganske tøffe. Jeg var veldig spent, men hadde mine beste opplevelser på hele turen i Iran. Veiene var perfekte og folk var svært hyggelige, gjestfrie og imøtekommende. I Tyrkia var det vanskelig å kommunisere med kvinnene, mye på grunn av språket og fordi de holdt seg mer i hjemmene. I Iran var det annerledes. Kvinnene tok kontakt med meg og flere av dem snakket engelsk, sier hun.

En mannlig sveitsisk syklist hun traff litt senere, var litt mis-

unnelig på henne. Det var ikke vanskelig for noen av dem å komme inn i iranske hjem. Men sveitseren kom aldri lenger enn dit mennene oppholdt seg. Line Tvette derimot, ble etter å ha spist sammen med mennene i familien, invitert inn på kjøkkenet til damene, der mennene aldri setter sin fot. Kvinnene var veldig nysgjerrige på hva hun hadde på seg, på håret hennes og hva hun hadde i sekken.

- Eneste minus med Iran var den høye luftforurensingen. Jeg følte meg eksosforgiftet mer enn én gang, sier hun.

Pakistan er som de fleste vet ikke et helt trygt land å reise i, spesielt ikke i Baluchistan, lengst vest - mot grensa til Iran. Line kom fra vest...

- De tar ingen sjanser. Myndighetene har pålagt politiet å eskortere alle utlendinger som reiser gjennom landet. Jeg ble derfor fulgt av politi hele veien, fra politistasjon til politistasjon. Jeg på sykkel, politiet etter i en gammel, skranglete jeep eller på motorsykkel, forteller hun. Også om natta hadde hun en bevæpnet politimann sittende utafør døra på hotellet.

Ekvipasjen beveget seg ikke spesielt fort, siden hun syklet. Mange ganger ville politiet gi henne skyss, for å komme seg raskt til neste politistasjon og avlevere henne der.

- Så lenge jeg ville sykle, kunne de ikke tvinge meg til å ta sykkel på jeepen. Men midt på dagen er det veldig varmt, ca. 45 grader, så da tok jeg ofte sykkel på jeepen et stykke. Politifolkene var greie og hyggelige, og hadde stor moro av meg. Jeg hadde nemlig kjøpt et pakistansk antrekk som jeg hadde på meg, men det viste seg at jeg hadde valgt mansdrakten. Den var veldig praktisk for meg, men altså artig for politiet.

Til India kom hun i april 2007. En litt spesiell hendelse var å få overvære et stort folkemøte med Dalai Lama. Med en nokså magisk stemning i folkemassen, men der det selvsagt ikke var råd å komme alt for nær det berømte åndelige overhodet, som

Line Tvette utenfor homestayet i Kochin i Kerala, der hun nå er.

var omgitt av en mur av sikkerhetsfolk.

Tibet har hun også syklet gjennom. Klimaet er kaldt og tørt.

- Det spesielle med Tibet er at det er så høyt, 4.000 meter over havet det meste av veien. Så må man av og til over pass som er på 5.000 meter. En slik sykkeltur merkes godt i kroppen. Blant annet er det en utfordring for lungene med den kalde, tørre luften. Det var en befrielse å komme tilbake til det frodige Nepal etter fire uker.

En gang overnattet hun hos en familie i en liten landsby på rundt ti hus, som lå på ca. 4.500 meters høyde.

- Det var veldig spesielt å komme inn i et slikt hjem. I Tibet er det helt hysj-hysj å nevne Dalai Lama. Kineserne har full kontroll. Folk er redde for informanter og spioner. Ingen bilder er å se av han. Ikke privat og slett ikke offentlig, sier hun.

Etter som kvelden skred fram, ble imidlertid mora i huset og Line såpass godt kjent og fortrolig at førstnevnte tok fram en liten boks med garn og sysaker. Fra bunnen av boksen trakk hun så opp et knøttlite bilde av Dalai Lama som hun viste fram, før hun gjemte det igjen. Som en hemmelig, dyrebar skatt.

I Nepal, fjelllandet mellom Tibet og India, var hun i fjor høst med på en klatreexpedisjon opp på Mera Peak, 6.421 meter over havet.

- Det skjer jo en del ulykker med slike klatrelag...

- Enkelte tar nok for store sjanser. I de høyder vi snakker om her så sløves hjernen. Folk

kan bli så fokusert på å komme på toppen at de bare går på, uten å ta risikoen helt på alvor. Vi så et ras, ikke helt ufarlig, men alt gikk bra. Vi lå imidlertid værfast oppe under toppen i en dag. Dagen etter var det kjempevær og vi nådde toppen klokka sju om morgenen, etter å ha startet klokka to om natta i 15 kuldegrader. Men når sola kommer, blir det fort varmt. Det var en fantastisk opplevelse å komme opp og se utsikten fra toppen!

- Har du opplevd kritiske opplevelser, her eller andre steder?

- Ikke spesielt kritisk, kanskje. Men den underligste opplevelsen jeg har hatt var i Nepal. Jeg kom syklende på hovedveien utenfor Kathmandu sentrum og ante fred og ingen fare. Plutselig angrep ei ung, vestlig kvinne meg. Hun ga meg gjentatte, kraftige slag på kjeven. Jeg trodde jeg var havnet i en demonstrasjon eller noe, og eneste tanke jeg hadde var å komme meg videre. Men hun holdt meg tilbake og jeg veltet og gikk i asfalten. Hun var åpenbart mentalt forstyrret og ville absolutt slåss, men jeg kom meg unna til slutt.

Line Tvette har i tillegg til Mera Peak-ekspedisjonen vært på flere trekkingturer i Nepal, og er blitt kjent både i Everest-regionen og Annapurna. I sommer var hun også utenfor turistområdene, i det «ekte» Nepal, i strøk uten både vei og strøm, i bratt og ulendt terreng. I to uker var hun oppe i en liten landsby, der hun bodde hos en familie. Her besøkte hun blant annet en skole og ga elevene blyanter og kladdebøker. Hun synes det har vært interessant å se hvordan folk i fjellene bor og sliter.

- I dette området driver de et landbruk som for meg, med mine begrensede kunnskaper om landbruk, virket uøkonomisk. Hvis de bare hadde en brøkdel av den kunnskapen og de hjelpemidlene vi har, kunne de ha hatt et atskillig enklere liv! For de jobber virkelig hardt for veldig lite. Terrenget er svært bratt og framkommeligheten er tidkrevende, også for barn som går på skolen, sier hun.

Line Tvette fremholder at hun har lekt med tanken på at dette kunne være et spennende prosjekt for norske landbruksstudenter; nemlig å gjøre en under-

Faksimile fra GD 23. september 2006.

2

1

søkelse på hva som kan være mer lønnsomt landbruk. Mange av de som kaller seg farmere i fjellene i Nepal, livnærer seg ikke på det de produserer mer enn to-tre måneder i året.

- Helsesektoren er en annen interessant sektor. Jeg har møtt flere medisinstudenter fra Europa som er i Nepal noen uker eller måneder i forbindelse med studiene. De forteller at de har hatt et meget lærerikt opphold her. Mange av skolene er et kappittel for seg. Jeg skulle virkelig ønske at noen kunne være interessert i et prosjekt her; lærerikt og nyttig for begge parter, vil jeg tro.

1 Fra fiskemarkedet i Cochin i Kerala, sammen med noen fiskere. (Alle foto: Privat)

2 Motorsykkel eskorte gjennom Pakistan.

3 Sammen med damer i Tibet.

4 På trekking til Annapura Basecamp i april 2008.

5 Fra en skole i Himalaya hvor Line Tvette hadde med kladdebøker og blyanter til elevene og noen plansjer med tegninger og engelsk tekst til skolen, 1. til 3. klasse - 30 elever og en lærer.

På spørsmål om hun kan nevne en spesielt hyggelig opplevelse, tar hun oss tilbake til Iran.

- Jeg har vært i flere familier der, men én var spesielt hyggelig. Kvinnene går jo i burka når de er ute, men inne er mange helt vanlig kledd. De har en helt annen frihet inne i huset enn ute på gata. I denne familien var jeg i to døgn og fikk blant annet utrolig god mat! Kvinnene bruker mye tid hjemme, særlig de som bor utenom storbyene. Det er vanlig at menn og kvinner

spiser hver for seg, men i dette huset spiste de sammen, og brukte god tid ved måltidene.

En svært hyggelig opplevelse var det også å få broren Einar til Nepal på besøk tidligere i år.

- Og sykkelen du startet med fra Norge holder fremdeles?

- Det gjør den. Jeg hadde to punkteringer fra Norge til India, men noen flere i Tibet. Ellers har det bare vært litt småtteri med den. Så langt har den holdt fint!

- Noen lurer kanskje på om

du har noen sponsorer, eller du farter rundt for oppsparte midler?

- Jeg har ingen sponsorer, det ville gjøre meg litt for avhengig. Men jeg har gode kontakter i Nepal og driver litt PR for noen mot folk i Norge og Europa. Jeg skal til Nepal igjen til våren og har håp om å få noen fra Europa nedover hit, for å gå i fjellet og litt forskjellig. Nepal er dessuten et veldig rimelig land å bo i. India også. Det er fullt mulig å bruke mye penger i India, men

hvis man går inn for det, kan man leve veldig billig her også.

- Kommer du hjem snart?

- Antagelig er jeg på vei hjem på denne tiden neste år. Jeg har tenkt å ta veien om Kina, Mongolia og Russland.

- Du skal sykle tilbake også!?

- Deler av veien. Det er vanskelig å få langtidsvisum til disse landene, så jeg kommer også til å bruke tog. Men jeg skal holde meg på landjorda!

- Og så blir det bok etterpå...?

- Skulle kanskje blitt det. Jeg har jo bloggen min som utgangspunkt og har skrevet litt hver dag. Sånn sett har jeg stoff til mer enn én bok. Vi får se...

Les mer på Lines blogg:
<http://www.linesreiser.com/blog/>
 og www.miclis.no/linetrek